

Monobrosky' DEN

17.4.98

Premiéra v Aréně

OSTRAVA (jan) - Hra dánského autora s minulostí hráče v punkové kapele Morti Vizkiho má dnes v 18.30 hodin premiéru v ostravské Komorní scéně Aréna. Autorem překladu, scény, kostýmů a zároveň režisérem představení V. I. P.'s Childrens je Janusz Klimsza z polské scény Těšínského divadla. Hrají L. Finková, V. Georgiev, D. Škubal, R. Šmotek a G. Wilčková.

KOMORNÍ SCÉNA ARÉNA

Loučení s V. I. P.'s children v Aréně

Každá divadelní derniéra je poznamenána nostalgickým smutkem. Vždyť za ní stojí dlouhé hodiny zkoušení a herecké dřiny, ale i hezké zážitky, jež přináší premiéra a reprízy představení. Loučení s jednou z nejzajímavějších inscenací posledních let – V. I. P.'s children, kterou podle rozhlasové hry dánského autora Morti Vizkiho „Známi lidé“ přeložil a pro divadlo upravil režisér Janusz Klínsza, čeká ve středu 5. dubna herce Komorní scény Aréna. Hra V. I. P.'s children měla českou premiéru v dubnu roku 1998, a od té doby má za sebou

docela slušnou řádku úspěchů. Odborná kritika na této inscenaci oceňovala jak herecké výkony jejích protagonistů – Reného Šmotka, Vladislava Georgieva, Lucie Finkové, Gabriely Wilčkové a Dušana Škubala, tak režii Janusze Klimszy, jež dala vyniknout „agresivní dynamičnosti a tvořivé expresivitě hereckého projevu“. Inscenace reprezentovala Arénu na divadelních přehlídkách Setkání/Stretnutie '98 ve Zlíně a České divadlo '98/'99 v Praze a letos v březnu pohostinsky zavítala také na jeviště olomouckého Divadla hudby. (rw)

Vladislav Georgiev v roli Ábela spolu s Luciferem, ztělesněným půvabnou Lucií Finkovou Foto: František Řezníček

OSTRAVSKÁ SCÉNA, 29. 3. 2000, v

V ostravské Komorní scéně Aréna připravují premiéru hry V. I. P.'s Children Ábelova oběť byla přijata...

JAN HAVLENA

OSTRAVA. Pozoruhodnou premiéru připravují na zítřejší večer v ostravské Komorní scéně Aréna. Režisér polské scény Těšínského divadla Janusz Klimsza spolu s hereckým souborem Arény chystá hru současného dánského autora Morti Vizkiho V. I. P.'s Children. Klimsza původně rozhlasovou hru nazvanou Známi lidé objevil v polském divadelním časopise Dialog. Přeložil a upravil ji pro divadlo a také dopsal další dvě postavy – anděla a jehně (oběť). Sám navrhl scénu i kostýmy a vybral hudbu. Hra vychází ze starozákonního příběhu o Kainovi a Ábelovi a jejich dramatickém sváru, jenž končí bratrovraždou. Dánský autor celý příběh zasadil do současného světa. Nejen o tom, ale také například o hereckém souboru jsem si – o jedné z přestávek mezi zkouškami – povídal s režisérem Januszem Klimszou.

Nakolik se liší hra V. I. P.'s Children od biblického příběhu o Kainovi a Ábelovi?

Stejně je tam to, že Kain a Ábel jsou bratři. Podobně jako v Bibli Ábelova oběť je přijata a Kainova ne. A proto Kain zabíjí. Ve Starém zákoně je celý příběh napsán jen v několika větách a téměř tam chybí, kromě Kainovy závisti, psychologické postav. Je to jen strohá figura. V naší hře jsou však postavy více vykreslené, čímž se stávají

Lucie Finková a Vladislav Georgiev ve hře V. I. P.'s Children

Foto: Hana Havlenová

méně jednoznačnými. Tady vidím největší rozdíl. Inscenace je košatější. Je to rozvinutá variace na biblické téma.

Hra v sobě nese dosti kontroverzní náboj. Nemáte zprávy o tom, jak byla hra přijata v zemi autora, v Dánsku?

To nemám. Jistý kontroverzní náboj je obsažen už ve Starém zákoně. V podstatě celá Bible je velice dramatická, je to scénář pro akční film a ve Starém zákoně je to obzvlášť patrné. Je plný krutostí, vražd, bratrovražd, nevěr...

Myslím si, že tato hra zase znovu nastoluje otázku: je Kain špatný, je Ábel vyložený dobrý? Zdá se mi, že v jistém

smyslu stavíme do popředí Ábela, ale on není absolutně kladnou postavou.

S Komorní scénou Aréna jste již spolupracoval před čtyřmi lety na hře Jakub a jeho pán. Změnil se podle vás její herecký soubor?

Z minulého souboru zůstali jen René Šmotek a Marek Cisořský. Všichni jsme o čtyři roky starší a za tu dobu jsme nabrali jistě zkušenosti. Myslím si, že jsme trochu vyzrálejší.

Kromě toho, že jste režisér, občas taky sám hrajete. Nelákalo vás zahrát si některou z rolí?

Lákalo, pochopitelně, rád bych si zahrál každou z těchto

rolí. Avšak stále čím dál více zjišťuji, že je přece jenom rozdíl mezi polštinou a češtinou, tou jevištní, vybroušenou. Polština je mi samozřejmě bližší. Jednou jsem dělal záskok ve Furiantech a nebylo to jednoduché. Ale jinak si rád, při své režijní práci, zahrám některé scény aspoň na zkouškách. Víím, že když hraji v češtině, není to čisté. Je to blok, který se těžko překonává.

■ Dodejme, že v české premiéře Vizkiho hry se představí Vladislav Georgiev (Ábel), René Šmotek (Kain), Lucie Finková (Lucifer), Dušan Škubal (anděl) a Gabriela Wilčková (jehně).

Scénická adaptace rozhlasového dramatu se v ostravské Aréně vydařila

Nová hra „V.I.P.'s Children” vychází ze současnosti

LADISLAV KNIŽÁTKO

OSTRAVA. Chvályhodná a úspěšná snaha souboru ostravské Komorní scény Aréna promyšleně experimentovat s moderním pojetím výstavby jevištního tvaru, se opět dobrala pozoruhodného výsledku.

Těšínský režisér Janusz Klimsza zde totiž uskutečnil svůj tvůrčí projekt, kterým je jeho scénická adaptace rozhlasové hry dánského punkového autora (s pseudonymem Morti Vizki), jejíž zašifrovaný název „V.I.P.'s Children” (kdy iniciály skrývají anglické označení pro „velmi důležité osoby”) lze převést do češtiny jako „Děti známých lidí”.

S koncentrovaným zaujetím zde využívá možnosti vystavět na syrovém dramatickém materiálu provokující a tvarově výlučnou scénickou výpověď o rozporupných pocitech a ztrátě eticky jednoznačných postojů mladých lidí v posledních letech završujícího se tisíciletí. Důsledně postupuje v intencích zásad experimentálního jevištního přístupu, tak vytrvale se v různých podobách prodírajícího naplaveninami letité praxe psychologickou pravděpodobností motivovaného divadla s povýtce lite-

rárním základem. Tedy způsobem, který již před desítkami let vytyčil francouzský avantgardní divadelník Antonin Artaud v požadavku: „Básnickou řeč je třeba nahradit řečí prostorové poezie.” Vytvářet tedy novou, aktivní fyzickou řeč, která ze scény bezprostředně atakuje naše smysly a jejich prostřednictvím tak oslovuje naši představivost a myšlení.

Klimszovi je tato poetika blízká a využívá ji s velikou působivostí a atraktivní dramatickostí. Apokryfně zpracovaný biblický námět o Kainu (René Šmotek) a Ábelovi (Vladislav Georgiev) s Luciferem v ženské podobě (Lucie Finková) imaginativně ozvlášňuje příkomponováním promyšleně vytvořených postav – symbolů, kterými jsou s originální kreativitou zpodobeni Anděl (Dušan Škubal) a Jehně (Gabriela Wilčková).

Hra bezprostředně působí na naše smysly

Agresivní dynamičnost a tvořivá expresivita projevu všech zúčastněných, kteří s obdivuhodným nasazením naplňují režisérovy záměry, pak vytvářejí z netradičně komponovaného jevištního celku výsostný umělecký zážitek.

Soubor ostravské Arény svou novou českou premiérou nejen originálně přispěl k per-

V roli Kaina se představí René Šmotek

Foto: F. Řezníček

manentní diskusi o otázkách svědomí a lidské zodpovědnosti, ale přesvědčivým způsobem jejich prezentace rov-

něž opět potvrdil svoji přední pozici divadelně progresivního kolektivu v kontextu českého divadelnictví.

Vladislav Georgiev (sedící) při zkoušce hry V.I.P.'s Children v ostravské Komorní scéně Aréna

FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

Aréna představí hru mladého Dána

Ostrava (bgr) - Hostující polský režisér Janusz Klimsza, který již dříve režíroval představení *Jakub a jeho pán* v Komorní scéně Aréna, se tentokrát rozhodl inscenovat hru *V. I. P.'s Children* mladého dánského dramatika Morti Vizkiho.

"Inscenoval jsem poslední dobou hodně pohádek, takže jsem měl chuť zabývat se vážným tématem, vytvořit představení, které jde až na kost," uvedl režisér, který si vybral látku biblického sváru dvou bratří - Kaina (René Šmotek) a Abela (Vladislav Georgiev). "Téma mi připadá velice současné, řeší se v něm totiž mimo jiné otázky exilu a vnitřního vyhnanství," řekl Klimsza, který přeložil hru severského punkera do češtiny. V dramatu vystupují také postavy, které v původní hře nejsou: ovečka - oběť (Gabriela Wilčková) a Anděl (Dušan Škubal). U všech postav se snažil režisér postihnout určitý posun, tak například u Lucifera - ženy (Lucie Finková) je satanské nakonec ctnost, prvotní síla, která budí k životu.

Chmurné podobenství o opuštěných dětech

O tom, kolik Kainů a Ábelů chodí po ulicích

LADISLAV VRCHOVSKÝ

Ostravská Komorní scéna Aréna uvedla v pátek 17. dubna premiéru hry V. I. P.'s Children (Děti známých lidí). Autorem: předlohy - rozhlasové hry Známí lidé - je dánský punkový hudebník, pišící pod jménem Morti Vizki. Překlad, režie, scéna a kostýmy jsou dílem Janusze Klimsza j. h.

V textu dánského autora jsou tři postavy: Kain (hraje René Šmotek), Ábel (Vladislav Georgiev), Lucifer (Lucie Finková). Režisér Klimsza připsal ještě Anděla (Dušan Škubal) a Jehně (Gabriela Wilčková j. h.). Výčet postav napovídá, že jde o biblické téma. Jevištní podoba přesvědčí, že jde o podobenství, to a velmi současně, jehož obsahem je hra o odpovědnosti, vině a trestu. Ti, kteří jsou de facto hlavními postavami dramatu, pomyslní rodiče všech dětí na svě-

Postavy Kaina (René Šmotek - vlevo) a Ábela (Vladislav Georgiev) se objevují už v původním textu dánského autora. Postavu Jehně (Gabriela Wilčková) si Janusz Klimsza vymyslel. Foto: HANA HAVLENOVÁ

tě, jsou přítomni všude v prostoru. Už ve čtvrté větě, která zazní na scéně, se ptá Ábel: „Kde jsou otec a matka?“ - „Tam,“ odpovídá Kain.

Na holých prknech scény stojí televize, šibenice, pak jakýsi mučičí nástroj - kus dřeva se smyč-

kami na koncích uvázaný na provaz vedený přes kladku. Dva šikmé trámy doplňují prostor.

Anděl s velkými bílými křídly vyhlíží jako ďábel. Dlouhou dřevěnou tyčí se snaží zahnat obrazy vycházející z televizní obrazovky

a jeho jediným slovním projevem jsou nervy drásající skřeky. Lucifer je krásná dívka, Jehně je ztělesněním oddanosti a podvědomého strachu. Dialog obou biblických bratrů je prodechnut vulgarismy, jejich myšlenky jsou do-

kladem naprostého chaosu v mysli - vše se rozpadá a nic už proces rozpadu směřující k bratrovraždě (vraždě lidství) nemůže zastavit. Chmurná vidina inscenovaná za použití velmi expresivních prostředků bere divákům dech.

Výborný výkon podává Gabriela Wilčková, která ve své bezhlasé roli uplatňuje zkušenosti získané ve studiu moderního tance Lenky Dřimalové. Přesný je i Dušan Škubal, zatímco Vladislav Georgiev ještě hledá onu odpovídající míru expresivity, která naplní postavu a „nepřeteče“. Lucie Finková opět potvrzuje svůj talent intuitivně vybavit herecké postavy právě tím, co potřebují. Dušan Škubal v nejefektivnější roli celé inscenace má velmi těžkou úlohu. Je však srozumitelný (jak již bylo řečeno, má i on bezhlasou, režisérem dopsanou roli) a zcela jistě se všem divákům vryje hluboko do paměti.

Jediné, co lze premiéře vytknout: ne každý divák zaskočen téměř zběsilým tempem a vytvořenou atmosférou stačil zaznamenat celou hloubku hraného textu. A ne všichni mohou nebo chtějí přijít dvakrát.